

Asettamispäätös

22.11.2021

VN/26808/2021

VN/26808/2021-OKM-38

Jakelun mukaisesti

Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjärakenteen kehittäminen

Uudistushanke

1. Tausta

Väestökehitys ja työelämän muutokset vaikuttavat toisen asteen koulutuksen tehtäviin ja muuttavat koulutuksen järjestämisen reunaehdoja. Oppimisen ja koulutuksen lisäksi ne vaikuttavat koulutuksen järjestäjärakenteisiin ja oppilaitosverkkoihin.

Koulutuspoliittisen selonteon tavoitteiden mukaisesti toisen asteen toimintamuotoja uudistetaan siten, että ne vastaavat tuleviin haasteisiin, ja että koulutus on laadukasta ja kaikkien helposti saavutettavissa.

Koulutuspoliittisessa selonteossa arvioidaan, että ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjiä on tulevaisuudessa oleellisesti nykyistä vähemmän. Tällä hetkellä ammatillisen koulutuksen järjestäjiä on 150 ja lukiokoulutuksen järjestäjiä 268. Lukiokoulutuksen järjestäjistä yli 200:lla oli vain yksi oppilaitos ja 92:lla oli alle 100 opiskelijaa vuonna 2018. Selonteossa tavoitteena on, että etenkin väestökatoalueilla lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta järjestetään tulevaisuudessa nykyistä useammin samoissa organisaatioissa ja että toisen asteen yhteistyötä syvennetään myös muilla toimenpiteillä.

Koulutuspoliittisen selonteon tavoitteena on lisäksi, että vuoteen 2040 mennessä toisen asteen koulutuksen järjestämisen tavat poikkeavat selvästi nykyisestä. Uutta teknologiaa, pedagogisia toimintamalleja ja monipuolisia oppimisympäristöjä hyödynnetään oppijalähtöisesti ja oppimisen kannalta tehokkaasti ja niitä kehitetään jatkuvasti. Koulutuksen järjestäjäorganisaatiot voivat olla fyysisten tilojen ja laitteiden osalta keveitä. Ajasta ja paikasta riippumattomalla toteutuksella edesautetaan asiakaslähtöistä ja joustavaa toimintaa sekä hyvää saavutettavuutta.

Järjestämisverkkoa koskeva valmistelu edellyttää toivotun tulevaisuuden kuvan määrittämistä toisen asteen koulutukselle. Selonteon linjauksissa toisen asteen koulutuksen osalta korostuvat

- saavutettava ja riittävä koulutustarjonta eri ikäisille oppijoille,
- työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen sekä
- korkeakoulujen opiskelijarekrytointipohjan varmistaminen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Toisen asteen koulutuksen järjestämiseen vaikuttavat oppivelvollisuuden laajennus ja jatkuvan oppimisen uudistus sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämistä koskevat politiikkalinjaukset. Myös TE-palvelujen uudistuksella sekä sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpanolla on vaikutuksia koulutuspalvelujen toteutukseen.

2. Hankkeen organisointi

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää hankkeen toisen asteen koulutuksen kehittämiseksi toteuttamaan koulutuspoliittisen selonteon tavoitteita. Hankkeen tehtävänä on tehdä esitykset:

- toisen asteen koulutuksen saavutettavuuden turvaamiseksi molemmilla kansalliskielillä alueellisesti eriytyvästä väestökehityksestä huolimatta
- ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen toimintatapojen ja -prosessien uudistamisesta korostaen koulutuksen laatua
- koulutuksen sisältöjen nykyistä joustavammasta yhdistelemisestä työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeisiin vastaamiseksi ja oppijan tarkoituksenmukaisen osaamisen kehittämisen ja tavoitteiden saavuttamiseksi
- tavoitteet ja toimet koulutuksen järjestämisen toimintatapojen kehittämiseksi siten, että ne tukevat koulutuksen työelämävastaavuutta ja jatko-opintoihin siirtymistä sekä laatua ja saavutettavuutta. Toimilla edistetään myös yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja opiskelijoiden hyvinvointia toisen asteen koulutuksessa
- ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja korkeakoulujen toiminnallisen yhteistyön vahvistamisesta ja lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä siten, että opintojen ristiinsuorittaminen on nykyistä helpompaa
- suuntaviivat koulutuksen järjestäjäjärakenteen kehittämiseksi, jotta järjestäjäjärakenne vastaa muun muassa väestömuutoksesta aiheutuviin haasteisiin ja kykenee hyödyntämään digitalisaation luomia mahdollisuuksia.

Esitys sisältää ehdotuksen mahdollisista lainsäädäntömuutoksista ml. hanke- tai kokeilulait sekä mahdolliset yleisemmät tavoitteet toisen asteen koulutuksen rahoitusjärjestelmien uudistamiseksi ja toimintalainsäädäntöjen kehittämiseksi tukemaan ohjelman tavoitteita sekä suunnitelman aikatauluksi. Ohjelman puitteissa voidaan käynnistää uudistuksen toimeenpano.

Jatkuvan oppimisen uudistuksen toimeenpano ja jatkovalmistelu tulee ottaa työssä huomioon.

Hankkeen toimikausi 22.11.2021–23.6.2022.

Hankkeen puheenjohtajana toimii neuvotteleva virkamies Ville Heinonen ja jäseninä:

- hallitusneuvos Sami Aalto, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Heikki Blom, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Kari Korhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- ylitarkastaja Tarja Koskimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö
- erityisasiantuntija Tomi Kytölä, opetus- ja kulttuuriministeriö
- erityisasiantuntija Victor Nyberg, opetus- ja kulttuuriministeriö
- asiantuntija Johannes Peltola, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Mari Pastila-Eklund, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Jari Rajanen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Seija Rasku, opetus- ja kulttuuriministeriö
- hallitusneuvos Piritta Sirvio, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Ilmari Hyvönen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Minna Polvinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- erityisasiantuntija Seppo Hänninen, Opetushallitus
- opetusneuvos Anne Liimatainen, Opetushallitus

- opetusneuvos Petri Lehikoinen, Opetushallitus
- johtaja Kurt Torsell, Opetushallitus

Hankkeen sihteereinä toimivat:

- asiantuntija Kaisa Koskimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö
- hallinnollinen avustaja Marika Bäckman, opetus- ja kulttuuriministeriö

Hankkeen tulee tehdä riittävää yhteistyötä keskeisten sidosryhmien kanssa.

3. Ohjausryhmä

Hankkeelle asetetaan ohjausryhmä, jonka tehtävänä on suunnata hankkeen etenemistä ja päättää keskeisistä strategisista linjoista.

Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kansliapäällikkö Anita Lehikoinen opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja varapuheenjohtajana ylijohtaja Petri Lempinen opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Ohjausryhmän jäseninä toimivat:

- johtaja Kati Lounema, Opetushallitus
- johtaja Terhi Päivärinta, Suomen Kuntaliitto ry
- johtava erityisasiantuntija Olli Kärkkäinen, valtiovarainministeriö

4. Seurantaryhmä

Laajapohjaisen asiantuntemuksen varmistamiseksi hankkeelle asetetaan seurantaryhmä, jonka puheenjohtajana toimii ylijohtaja Petri Lempinen ja varapuheenjohtajana neuvotteleva virkamies Ville Heinonen.

Seurantaryhmän jäseninä toimivat:

- toimitusjohtaja Veli-Matti Lamppu, Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry
- toimitusjohtaja, rehtori Jukka Kujala, Ammatilliset erityisoppilaitokset (AMEO-verkosto)
- puheenjohtaja, rehtori Jussi Sutinen, Pro Lukio ry
- poliittinen asiantuntija Ulrika Söderblom, Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
- pääsihteeri Eemeli Rajala, Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
- puheenjohtaja Jutta Vihonen, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
- työelämäpalvelupäällikkö Anu Haapasalo, Suomen Oppisopimusosaajat ry
- koulutuspoliittinen asiantuntija Aliisa Toivanen, Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL)
- puheenjohtaja, rehtori Mauri Ronimus, Aikuislukioliitto ry
- toiminnanjohtaja, rehtori Markku Moisala, Yksityiskoulujen Liitto ry
- hallituksen jäsen, Tiina Immonen, Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
- rehtori, VAMIA, Åsa Stenbacka, Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
- johtava asiantuntija Mirja Hannula, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
- koulutusasioiden asiantuntija Marja Vartiainen, Suomen Yrittäjät ry
- johtava asiantuntija Mikko Valtonen, Keskuskauppakamari ry
- johtava asiantuntija Miika Sahamies, Akava ry
- asiantuntija Riina Nousiainen, STTK ry
- koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija Kirsi Rasinaho, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

- koulutusjohtaja Susanna Aro, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
- neuvottelupäällikkö Ulla Westermarck, Kirkon työmarkkinalaitos
- neuvottelupäällikkö Hannu Freund, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
- erityisasiantuntija Tuomo Laakso, Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
- johtaja, elinkeinopolitiikka, Laura Rissanen, Sivistystyönantajat ry
- erityisasiantuntija Kyösti Värri, Suomen Kuntaliitto ry
- neuvotteleva virkamies Johanna Slaney, työ- ja elinkeinoministeriö
- neuvotteleva virkamies Arja Ruponen, sosiaali- ja terveysministeriö
- budjettineuvos Merja Salmi, valtiovarainministeriö
- opetusneuvos Arto Pekkala, Opetushallitus
- asiantuntija Samuli Maxenius, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
- dosentti, Itä-Suomen yliopisto, Jyrki Huusko, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
- kehityspäällikkö Jutta Virolainen, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Ryhmän kulut maksetaan talousarvioitililtä 29.20.21.1. Matkakulujen osalta toimitaan valtion matkustussäännön ohjeiden mukaisesti.

Opetusministeri Li Andersson

Neuvotteleva virkamies Petri Haltia

Jakelu Hanke-, ohjaus- ja seurantaryhmien jäsenet
 Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
 Ammatilliset erityisoppilaitokset (AMEO-verkosto)
 Pro Lukio ry
 Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
 Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
 Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
 Suomen Oppisopimusosaajat ry
 Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL)
 Aikuislukoliitto ry
 Yksityiskoulujen Liitto ry
 Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
 Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
 Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
 Suomen Yrittäjät ry
 Keskuskauppakamari ry
 Akava ry
 STTK ry
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
 Kirkon työmarkkinalaitos
 Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
 Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
 Sivistystyönantajat ry
 Suomen Kuntaliitto ry
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Valtiovarainministeriö
 Opetushallitus

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Tiedoksi

Valtion työmarkkinalaitos
Pääjohtaja Minna Kelhä
Valtiosihteeri Dan Koivulaakso
Valtiosihteeri Tuomo Puumala
Erityisavustaja Anna Mäkipää
Erityisavustaja Jirka Hakala
Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
Ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen
Ylijohtaja Atte Jääskeläinen